

Briselē, 31.7.2013
COM(2013) 561 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI UN EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI**

Savienības gada darba programma Eiropas standartizācijai

(Dokuments attiecas uz EEZ)

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI UN EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI

Savienības gada darba programma Eiropas standartizācijai

(Dokuments attiecas uz EEZ)

1. IEVADS

Eiropas mērķis ir radīt izaugsmi un nodarbinātību gudrā, ilgtspējīgā un integrējošā veidā, izmantojot stratēģiju “Eiropa 2020”¹ un tās pamatiniciatīvas. Standartizācijas nozīmīgumu attiecībā uz nodarbinātību, izaugsmi un ekonomikas atveseļošanu nesen atkārtoti apstiprināja Komisijas atjauninātajā rūpniecības politikas paziņojumā “Spēcīgāka Eiropas rūpniecība izaugsmei un ekonomikas atveseļošanai”, ko pieņēma 2012. gada oktobrī².

No pētniecības līdz ražošanai, no ražotāja līdz patērētājam, no Eiropas līdz pārējai pasaulei – Eiropas standarti likvidē šķēršļus, aizsargā lietotājus un vidi, nodrošina savstarpēju izmantojamību, samazina izmaksas un veicina konkurenci. Pētījumi liecina, ka standartizācija palielina IKP no 0,3 % līdz 1 %³, tādējādi palīdzot rūpniecībai sasniegt nosprausto mērķi – līdz 2020. gadam veidot 20 % no ES IKP⁴.

Lai nodrošinātu, ka Eiropas standartizācijas sistēma spēj risināt mūsdienu izaicinājumus, kas saistīti ar strauju inovāciju, ilgtspējību, tehnoloģiju konvergenci un sīvo globālo konkurenci, Komisija 2011. gadā ierosināja reformu paketi⁵, tostarp jaunu regulu, kas stājās spēkā 2013. gada 1. janvārī⁶. Šīs reformas mērķis ir palielināt sistēmas iekļautību, reaģēšanas spēju, pārredzamību, elastību un darbības jomu.

Viens no reformas ieviestajiem jauninājumiem ir Komisijas pienākums pieņemt Savienības gada darba programmu Eiropas standartizācijai. Šajā darba programmā izklāstītas Eiropas standartizācijas stratēģiskās prioritātes, ņemot vērā Savienības ilgtermiņa stratēģijas izaugsmei, un noteikti Eiropas standartizācijas starptautiskās darbības mērķi Savienības tiesību aktu un politikas virzienu atbalstam.

Tajā norādīti Eiropas standartu un citas standartizācijas nodevumi, ko Komisija nākamajā gadā plāno pieprasīt no Eiropas standartizācijas organizācijām (ESO) — *CEN*, *CENELEC* un *ETSI*, un konkrētos mērķus un politikas virzienus, ko tie atbalsta. Tas attiecas galvenokārt uz standartiem, kas nodrošina pieņemumu par atbilstību Savienības saskaņošanas tiesību aktu prasībām.

Komisija atbalsta arī Eiropas standartizācijas darbības, kas palīdz īstenot citus ES politikas mērķus, un šajā darba programmā aicina ESO sākt darbības visās prioritārajās jomās, ieskaitot tās, kurās nav vajadzīgo tiesību normu, kas pamatotu Komisijas oficiālu standartizācijas pieprasījumu (pilnvarojumu).

¹ COM(2010) 2020 galīgā redakcija.

² COM(2012) 582 galīgā redakcija.

³ *Swann G.M.P.*, “The Economics of Standardisation: An Update”, ziņojums AK uzņēmējdarbības, inovācijas un prasmju ministrijai, 2010. g.

⁴ 2012. gada oktobra paziņojumā par rūpniecības politiku izvirzītais mērķis.

⁵ COM(2011) 311 galīgā redakcija.

⁶ Regula (ES) Nr. 1025/2012.

Eiropas standarti, ko ESO izstrādājušas pēc uzņēmumu, valsts standartizācijas iestāžu vai citu ieinteresēto personu iniciatīvas un kas nav saistīti ar ES politiku, nav ietverti šajā darba programmā.

Šajā gada darba programmā pēc iespējas precīzi prognozēta gaidāmā ievirze un darbības. Šai ievirzei nav ietekmes uz budžetu, kas pārsniegtu jau paredzēto, un atbalsts darba uzdevumiem ir atkarīgs no finansējuma pieejamības, kvalitatīvu priekšlikumu iesniegšanas un vienošanās ar attiecīgajām ESO, valsts standartizācijas iestādēm vai citām regulā paredzētām iestādēm. Steidzamības gadījumos, piemēram, pēc formāliem iebildumiem pret saskaņotajiem standartiem, Komisija var izsniegt pilnvaras, kas nav paredzētas šajā darba programmā.

Paredzams, ka pārredzamība, ko radījusi šīs Savienības darba programmas publicēšana, palielinās efektivitāti un palīdzēs labāk plānot darbu.

Vienlaikus Komisija:

- centīsies uzlabot partnerības pamatnolīgumus ar ESO, kuru termiņš beidzas šajā gadā, lai saglabātu augstāko iespējamo kvalitāti, kā arī lai samazinātu vidējo laiku, kas vajadzīgs standartizācijas nodevumu izstrādei;
- organizēs uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus attiecībā uz Eiropas MVU, patērētāju, vides un sociālās jomas ieinteresēto personu organizāciju pārstāvību standartizācijas darbā. Lai gan tas atvieglos MVU līdzdalību, nodrošinot finansējumu, Komisija turpinās atbalstīt arī konkrētus projektus, kas sekmē MVU piekļuvi standartizācijai un līdzdalību tajā;
- turpinās darbu par IKT standartizāciju, izmantojot daudzpusēju ieinteresēto personu platformu⁷, kas ir vēl viens no 2011. gada standartizācijas paketes jaunievedumiem. Pastāvīgais dialogs starp publiskajām iestādēm, ieinteresētajām personām un standartu izstrādes organizācijām, tostarp pasaules mēroga forumiem un konsorcijiem, īsajā laikā kopš tā izveides jau ir pierādījis spēju reaģēt uz straujo attīstību šajā jomā. Ir izstrādāts detalizēts mainīgais plāns IKT standartizācijai, un tas tiek atjaunināts, ļaujot Savienībai reaģēt uz digitālās pasaules straujo attīstību.

Līdz 2013. gada beigām Komisija sāks standartizācijas sistēmas pārvaldības neatkarīgu pārskatīšanu, lai novērtētu, vai reformas stratēģiskie mērķi ir sasniegti. Pārskatīšanā novērtēs, vai ilgtermiņa perspektīvā Eiropas standartizācijas sistēma ir spējīga pielāgoties strauji mainīgajai videi un palīdzēt sasniegt Eiropas iekšējos un ārējos stratēģiskos mērķus, jo īpaši rūpniecības politikas, inovācijas un tehnoloģiskās attīstības jomās. Tā arī pārbaudīs, vai Eiropas standartizācijas sistēma ir piemērota tirgus vajadzībām — iekļautībai un pārstāvībai.

Komisija izvērtēs neatkarīgās pārskatīšanas rezultātus, lai noteiktu iespējas, kas varētu uzlabot Eiropas standartizācijas sistēmu un tās spēju atbalstīt Eiropas stratēģiskos politikas mērķus.

2. EIROPAS STANDARTIZĀCIJAS STRATĒGISKĀS PRIORITĀTES

2.1. Spēcīgāka Eiropas rūpniecība izaugsmei un ekonomikas atveseļošanai

Komisijas nesenajā atjauninātajā paziņojumā par rūpniecības politiku norādīts uz nepieciešamību izstrādāt standartus jaunām tehnoloģijām, pirms tās ievieš tirgū. Tajā

⁷ Komisijas 2011. gada 28. novembra lēmums, OV C 349, 30.11.2011. Pirmo reizi tikās 26.3.2012.

noteica sešas strauji augošas prioritārās rīcības jomas: progresīvas ražošanas tehnoloģijas, svarīgās pamattehnoloģijas, bioprodukti, ilgtspējīga rūpniecības un būvniecības politika un ilgtspējīgas izejvielas, “tīri” transportlīdzekļi un viedie tīkli.

2.1.1. *Progresīvas ražošanas tehnoloģijas*

Komisijas vadītā progresīvu ražošanas tehnoloģiju darba grupa “tīrai” ražošanai noteiks turpmāku standartizāciju, kas varētu veicināt iekļūšanu tirgū. Vēlāk Komisija paredz uzsākt priekšizpēti par Eiropas un starptautiskiem standartizācijas pasākumiem šajā jomā.

2.1.2. *Svarīgākās pamattehnoloģijas (KET)*

Nākamajā gadā Komisija izskatīs, kā turpmāka standartizācija *KET* jomā varētu palīdzēt nodrošināt uz *KET* balstītu ražojumu iekšējā tirgus savlaicīgu attīstību; tas ir viens no aspektiem, uz ko attiecas Komisijas iniciatīva par iekšējā tirgus tiesību aktu pārskatīšanu attiecībā uz rūpniecības ražojumiem⁸.

Izmantojot savas pētniecības iespējas un finansējuma programmas, Komisija atbalstīs Eiropas standartu izstrādi rūpnieciski ražotu nanomateriālu raksturojuma metodēm, kas ir vajadzīgas toksicitātes un ekotoksicitātes testēšanai, iedarbības paraugu ņemšanas un mērīšanas metodēm, un metodēm, lai imitētu saskari ar nanomateriāliem. Pieejai jābūt saskaņotai ar ESAO darbībām, un ESO būtu cieši jāsadarbjas ar starptautiskajām standartizācijas organizācijām.

2.1.3. *Bioprodukti*

Lai izveidotu bioproduktu iekšējo tirgu, nepieciešams izstrādāt standartus un atjaunināt noteikumus. Komisija sagaida, ka ESO turpinās darbu ar pilnvarām attiecībā uz biodegvielām un bioproduktiem, ieskaitot biodegvielas kopumā, kā arī īpašām pilnvarām attiecībā uz biopolimēriem, smērvielām, šķīdinātājiem un virsmaktīvām vielām. Jāņem vērā arī pirmsnormatīvā pētniecība, lai izstrādātu testēšanas metodes, kas attiecas uz inovatīvo bioproduktu, piemēram, biopolimēru, smērvielu, šķīdinātāju un virsmaktīvo vielu bioloģiskā satura mērīšanu, funkcijām un ilgtspējības kritērijiem. Pirolīzes eļļas un aļģes arī varētu būt iekļautas standartizācijas jomās, kas saistītas ar biodegvielas produktiem.

2.1.4. *Ilgspējīga rūpniecības politika, būvniecība un izejvielas*

2.1.4.1. Būvizstrādājumi

Eiropas standarti būtu jāpielāgo jaunajām prasībām, ņemot vērā būvizstrādājumu, procesu un būvdarbu ilgtspējības aspektus, kā arī inovatīvus izstrādājumus, lai stiprinātu iekšējo tirgu.

Komisija ir sniegusi tehniskās zināšanas horizontālā standarta projekta sagatavošanai reglamentēto bīstamo vielu emisiju noteikšanai būvizstrādājumos.

Lai palielinātu ES konkurētspēju būvniecības pakalpojumu jomā, Komisija veicinās eirokodu starptautisku ieviešanu konstrukcijas standartos saskaņā ar rīcības plānu par būvniecības nozares ilgtspējīgas konkurētspējas stratēģiju⁹.

Saskaņā ar Komisijas 2012. gada beigās veikto apsekojumu "Top-10"¹⁰ daži respondenti norādīja, ka viņiem iespēja pilnībā izmantot vienkāršošanu, kas izriet no

⁸ http://ec.europa.eu/governance/impact/planned_ia/docs/2013_entr_003_industrial_products_en.pdf.

⁹ COM(2012) 433 galīgā redakcija.

¹⁰ COM(2013) 122 galīgā redakcija un SWD(2013) 60 galīgā redakcija.

pēdējās būvizstrādājumu regulas pārskatīšanas, ir atkarīga no Eiropas standarta par tērauda un alumīnija konstrukciju izpildi atjaunināšanas. Komisija apspriedīsies ar ieinteresētajām personām un var pieprasīt ātru standarta atjaunināšanu.

2.1.4.2. Tērauds

Eiropas standarti varētu veicināt tērauda būvizstrādājumu ilgtspējīgu ražošanu. Tērauda rūpniecība jau izstrādā tērauda būvizstrādājumu zīmi — *SustSteel*. Komisija izskatīs *SustSteel* potenciālu palielināt Eiropas ilgtspējīgo tērauda būvizstrādājumu tirgus daļu un var pieprasīt īpašus standartizācijas pasākumus.

2.1.4.3. Ekodizains/ar enerģiju saistīti ražojumi

Ekodizaina direktīva¹¹ attiecas uz dažādiem ražojumiem, tostarp motoriem, sūkņiem, ventilatoriem, apgaismes iekārtām un mājsaimniecības precēm. Līdz šim galvenā uzmanība bijusi vērsta uz enerģijas izmantošanu, lai gan direktīva attiecas uz visiem vides aspektiem, tostarp materiālu un resursu efektivitāti. Šajā saistībā tiks izstrādāti standarti, kas saistīti ar resursu efektivitāti, piemēram, pārstrādājamības indeksu vai komponentu izturīgumu, vai citiem vides parametriem (piemēram, piesārņojošo vielu emisijas gaisā), lai atvieglotu iespējamu ekodizaina prasību raksturošanu vēl citās jomās.

Komisija sagatavos tehniskus grozījumus esošajās pilnvarās attiecībā uz saskaņotajiem standartiem ekodizaina jomā¹², lai atbalstītu noteikumus attiecībā uz šādiem ekodizaina ražojumiem:

- mazie, vidējie un lielie elektrības transformatori;
- profesionālās uzglabāšanas skapji, vilkmes skapji, procesu dzesētāji, kondensācijas vienības un saldējamās telpas;
- ventilācijas sistēmas;
- apgaismes iekārtas;
- telpu un ūdenssildītāji.

Atkarībā no turpmāko īstenošanas pasākumu attīstības iespējams izstrādāt papildu tehniskus atjauninājumus ražojumiem, uz kuriem attiecas pašreizējās pilnvaras.

Saskaņā ar ekodizaina darba plānu 2012.-2014. gadam¹³ tiks izskatītas iespējamās ekodizaina un/vai enerģijas marķēšanas prasības attiecībā uz jaunām ražojumu grupām. Prioritāšu sarakstā ietilpst logu ražojumi, viedās ierīces/mērierīces, vīna uzglabāšanas iekārtas, tvaika katli, uzņēmumu serveri, elektrības kabeli un ar ūdeni saistīti ražojumi. Komisija atjauninās ekodizaina pilnvaras, lai pēc vajadzības varētu ieviest tehniskus grozījumus attiecībā uz konkrētiem ražojumiem.

2.1.4.4. Atkritumu pārstrāde

Jauni Eiropas standarti otrreizēji pārstrādāto materiālu kvalitātes klasificēšanai (piemēram, metālam, koksnei, tekstilizstrādājumiem) veicinātu tirgus attīstību. Komisija sagaida, ka jaunā standartizācijas darba gaitā tiks izstrādātas un apstiprinātas (starplaboratoriju salīdzināšanā) metodes šādiem mērķiem:

¹¹ Direktīva 2009/125/EK.

¹² M/495.

¹³ SWD(2012) 434 galīgā redakcija.

- atkritumu raksturojums attiecībā uz bīstamo īpašību “H 12” — 1., 2. vai 3. kategorijas akūtas toksiskas gāzes izdalīšanās;
- to elementu un vielu noteikšana atkritumos, kas attiecas uz veselības un vides apdraudējumiem (bīstamās īpašības H 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14);
- pārstrādātu bioatkritumu vai lauksaimniecības blakusproduktu (kas nav mēslošanas līdzekļi) ilgtspējības un toksicitātes standarti.

2.1.4.5. Ar enerģiju un ar lauksaimniecību nesaistītas izejvielas

Eiropas inovācijas partnerība izejvielu jomā¹⁴ apvienos ieinteresētās personas, lai paātrinātu tehnoloģisko un citu risinājumu ieviešanu tirgū. Komisija ar ieinteresēto personu līdzdalību gatavo stratēģisko īstenošanas plānu, kas varētu paredzēt standartizācijas darbu.

2.1.5. “Tīri” transportlīdzekļi un kuģi

Paziņojumā "Cars 2020"¹⁵ paredzētas saskaņotas politikas darbības, kas atbalsta "tīro" transportlīdzekļu ieviešanu tirgū, ieskaitot elektrisko transportlīdzekļu un hibrīdtransportlīdzekļu ieviešanu, kas prasa savlaicīgu standartu vai prasību izstrādi attiecībā uz uzlādēšanas infrastruktūru. Saistībā ar tīras enerģijas transporta¹⁶ paketi būs jāizstrādā jauni Eiropas standarti, ko plāno pieprasīt Komisija.

Starptautiskie nolīgumi par kopīgiem standartiem un regulējumu, jo īpaši ANO/EEK ietvaros, palīdzēs mazināt izmaksas un paātrināt tirgus izaugsmi. Komisija ir uzsākusi arī kopīgu iniciatīvu ar ASV, Ķīnu un Japānu, lai dziļāk izpētītu kopējo regulatīvo pieeju elektrisko transportlīdzekļu drošības un vides jautājumiem.

Komisija veiks pirmsnormatīvo pētniecību par akumulatoru drošību un ūdeņraža uzglabāšanu autobūves vajadzībām. Tas ļaus izveidot zinātnisko un tehnoloģisko pamatu jautājumiem, kas saistīti ar atkārtoti uzlādējamu enerģijas glabāšanas sistēmu elektrisko sastāvdaļu drošumu.

Starptautiskās sadarbības ietvaros, jo īpaši ar ASV, tā veiks arī pirmsnormatīvo mērīšanas un testēšanas metožu izpēti, lai raksturotu ūdeņraža un kurināmā elementu tehnoloģiju veiktspēju. Tā sniegs arī tehnisku ieguldījumu pasaules mērogā standartizētu/saskaņotu testa ciklu un procedūru izstrādē attiecībā uz visiem vieglajiem transportlīdzekļiem un elektriskajiem transportlīdzekļiem.

2.1.6. Viedie tīkli

Lai integrētu atjaunojamās enerģijas avotus elektrības sistēmā, palielinātu energoefektivitāti un ņemtu vērā jaunu pieprasījumu, ir nepieciešama piemērota infrastruktūra, tostarp uzglabāšanas un jaudas līdzsvarošanas risinājumi. Ir vajadzīgi standarti, kas nodrošina viedo tīklu sadarbību pāri robežām, un vienots obligāto standartu kopums.

2012. gada decembrī koordinācijas komitejas viedo tīklu darba grupa, ko Komisija izveidoja 2009. gadā¹⁷, apstiprināja pilnvaru atkārtojumu¹⁸ Eiropas viedo tīklu ieviešanas atbalstam 2013.-2014. gadā, lai risinātu divus galvenos jautājumus:

¹⁴ COM(2012) 082 galīgā redakcija.

¹⁵ COM(2012) 636 galīgā redakcija.

¹⁶ COM(2013) 17 galīgā redakcija.

¹⁷ http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/smartgrids/taskforce_en.htm.

¹⁸ M/490.

- sistēmu sadarbības testēšanas metodes un atbilstības pārbaūžu plāns,
- izstrādāto metožu īstenošana un otrs standartu kopums.

Komisija piedalīsies šajā darbā, ņemot vērā Eiropas politikas jomas un Transatlantiskās ekonomikas padomes darba programmu par viedo tīklu/elektrisko transportlīdzekļu savstarpēju izmantojamību.

2.2. Preču un pakalpojumu iekšējā tirgus nostiprināšana

Iekšējais tirgus ir būtisks izaugsmes un nodarbinātības virzītājspēks. Eiropas standarti veicina konkurētspēju, samazinot ražošanas izmaksas, nodrošinot kvalitāti un efektivitāti, un nodrošinot inovatīvu tehnoloģiju ienākšanu tirgū. Saskaņotie standarti panāk vēl vairāk: atbilstība garantē arī ražojumu vajadzīgo drošības līmeni.

2.2.1. Bērnu drošība

Komisija pieprasīs Eiropas standartu izstrādi mazuļu slingiem, mīkstām ķengursomām un mazuļa pārnēsāšanai paredzētām somām ar rāmi, mazuļu šūpulkrēsliņiem, šūpolēm un līdzīgiem izstrādājumiem, lai atbalstītu direktīvu par produktu vispārēju drošību¹⁹ (GPSD). Var pieprasīt arī standartus attiecībā uz rotaļu laukumiem un spēļlaukumu aprīkojumu.

2.2.2. Citu patēriņa preču drošība

Lai gan ātrās ziņošanas sistēma par bīstamām nepārtikas precēm RAPEX nodrošina, ka bīstamas preces tagad ir vieglāk identificēt un izņemt no ES tirgus, galvenais mērķis joprojām ir drošums jau ražošanas posmā. Saskaņā ar GPSD Komisija sagaida, ka būs jāiesniedz pieprasījumi par Eiropas standartiem attiecībā uz bezdūmvada kamīniem, kas darbināmi ar spirtu, svecēm, griliem un āra mēbelēm. Šo jautājumu nozīme tika atkārtoti uzsvērtā Komisijas 2013. gada februāra tirgus uzraudzības un preču drošības paketē²⁰, kurā ietverts priekšlikums jaunai regulai par patēriņa preču drošumu (GPSR).

2.2.3. Barības un pārtikas kvalitāte un drošums

Ir vajadzīgi jauni vai uzlaboti pasaules mērogā pieņemti pārtikas drošuma un kvalitātes standarti, lai ņemtu vērā globalizācijas ietekmi uz pārtikas ražošanu, tirdzniecību un patēriņu, tostarp attiecībā uz bioloģiskajiem pārtikas produktiem, kas kļūst arvien biežāk sastopami starptautiskajā tirdzniecībā. Tam vajadzīga augsta līmeņa pētniecība pārtikas drošuma standartu jomā un jaunas metodes un/vai atsaucē materiāli, kas jāapstiprina un jāsertificē izmantošanai barības un pārtikas oficiālajā kontrolē.

Lai garantētu vienotu un efektīvu ES tiesību aktu²¹ īstenošanu visās dalībvalstīs un nodrošinātu augstu drošības līmeni, ir vajadzīga pašreizējo metožu uzlabošana, standarta analīzes metožu turpmāka izstrāde un esošo standartu apstiprināšana jaunām pārtikas matricām.

Komisija palīdzēs nodrošināt tehniskās zināšanas un iesniegt kopīgi apstiprinātas metodes, kā konstatēt un noteikt nevēlamas vielas barībā un pārtikā.

¹⁹ Direktīva 2001/95/EK.

²⁰ COM(2013) 78 galīgā redakcija.

²¹ Regula (EK) Nr. 882/2004.

2.2.4. Kosmētikas līdzekļi

Saistībā ar kosmētikas līdzekļu regulu²² Komisija var pieprasīt standartizācijas darbības attiecībā uz labas ražošanas praksi un kosmētikas līdzekļu paraugu ņemšanu un analīzi.

2.2.5. Tekstilizstrādājumu šķiedru sastāvs

Saskaņā ar tekstilrūpniecības regulu²³ Komisija plāno izdot standartizācijas pilnvarojumu par tekstilšķiedru maisījumu kvantitatīvo analīzi, jo pašreizējās *EN ISO* standartu kvantitatīvās metodes atšķiras no tām, kas aprakstītas regulā.

2.2.6. Mēslošanas līdzekļi

Ierosinātās mēslošanas līdzekļu regulas²⁴ pārskatīšanas galvenais mērķis ir tās darbības jomā ietvert ne tikai neorganiskos mēslošanas līdzekļus, bet arī citu kategoriju izstrādājumus, ko patlaban reglamentē valsts noteikumi. Domājams, ka Komisija pieprasīs jaunus standartus, lai ietvertu terminoloģiju, tipu sarakstus konkrētām izstrādājumu kategorijām, precīzākas marķēšanas prasības, prasības par ķīmisko sastāvu un lauksaimniecības efektivitāti, kā arī testēšanas metodes.

ESO tiks aicinātas pārbaudīt, vai horizontālās analīzes standarti, kas izstrādāti attiecībā uz dūņām, bioloģiski noārdāmiem atkritumiem un augsni, ir piemērojami arī organiskajam mēslojumam un organiskajiem augsnes ielabotājiem. Ir jāizstrādā un jāapstiprina īpašas metodes augu biostimulantiem un īpašām mēslošanas līdzekļu piedevām.

2.2.7. Atklātā jūrā esošu iekārtu drošība

Standartizācija ir vajadzīga, lai uzlabotu naftas un gāzes ieguvei jūrā izmantoto iekārtu drošību. Pēc ESO pilnvaras noraidījuma²⁵ attiecībā uz iekārtām, ko izmanto naftas un gāzes ieguvei jūrā, Komisija pieprasīs standartizāciju dažiem drošības ziņā īpašiem kritiskiem iekārtu elementiem.

2.2.8. Gaisa transports

Savietojamības regula²⁶ attiecas uz Eiropas gaisa satiksmes pārvaldības tīkla modernizēšanu. 2013. gada martā tika izsniegts pilnvarojums²⁷, pieprasot ESO sadarbībā ar Eiropas Civilās aviācijas aprīkojuma organizāciju (*EUROCAE*) un ciešā sadarbībā ar Eiropas Aviācijas drošības aģentūru (*EASA*) izstrādāt sarakstu ar Eiropas standartiem, kas noteikti Eiropas *ATM* ģenerālplāna vadlīnijās un kas jau tiek izstrādāti *EUROCAE*. Pilnvarojuma pielikumā ir sīki izstrādāts saraksts ar standartiem, bet tas tiks grozīts saskaņā ar periodisku *ATM* ģenerālplāna atjaunināšanu.

GNSS (*EGNOS* un *Galileo*) standarti aviācijas *ATM* ģenerālplāna 2. un 3. posmam par būtiskām darbības izmaiņām ir apskatīti šīs darba programmas 2.2.13.2. iedaļā, un daži konkrēti aviācijas drošības standarti ir apskatīti 2.2.14. iedaļā.

²² Regula (EK) Nr. 1223/2009.

²³ Regula (ES) Nr. 1007/2011.

²⁴ Regula (EK) Nr. 2003/2003.

²⁵ M/501.

²⁶ Regula (EK) Nr. 552/2004.

²⁷ M/524.

Šie Eiropas standarti būtu jāveicina arī visā pasaulē, galvenokārt ar Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (ICAO) starpniecību, lai nodrošinātu globālo sadarbību.

No attāluma pilotējamo lidaparātu sistēmu (RPAS) pasaules tirgus veidojas ar ievērojamu izaugsmes un nodarbinātības potenciālu. Lai palīdzētu īstenot šo potenciālu, standarti ir nepieciešami RPAS pakāpeniskai integrēšanai Eiropas gaisa satiksmes vadības sistēmā. Tiks apsvērta to iekļaušana ATM ģenerālplāna pārskatītajās standartizācijas vadlīnijās.

2.2.9. *Dzelzeļa transports*

Lai pilnībā izmantotu teritorijas izveidi bez iekšējām robežām, ir jāuzlabo valsts dzelzeļa tīklu savstarpējā sasaiste un savstarpējā izmantojamība, kā arī piekļuve tiem. Jauni Eiropas standarti ir nepieciešami, lai atbalstītu:

- uguns izplatīšanās novēršanas pasākumus;
- Eiropas bezbiļešu un biļešu izsniegšanas stacijā sistēmas dzelzeļa transporta jomā.

Komisija iesniegs priekšlikumu pārskatīt savstarpējās izmantojamības tehnisko specifikāciju, kas attiecas uz personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, lai vienkāršotu tās saturu un atvieglotu tās piemērošanu.

Turklāt Komisija pašlaik izstrādā iniciatīvu, lai paātrinātu inovatīvu risinājumu ietekmi ar mērķi izveidot pilnīgi integrētu un savstarpēji izmantojamu Eiropas dzelzeļa sistēmu. Tā ietvers to, kā Eiropas pētniecības un inovācijas darbības, aptverot visu inovācijas ciklu, var labāk koordinēt un atbalstīt gan vienotu Eiropas dzelzeļa telpu (SERA), gan Eiropas dzelzeļa nozares konkurētspēju.

2.2.10. *Alternatīvā degviela*

Standartizācija būs vajadzīga, lai īstenotu dokumentu paketi par nepiesārņojošas enerģijas transportu, tostarp Eiropas alternatīvo degvielu stratēģiju un priekšlikumu direktīvai par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu²⁸.

Atkārtotas uzlādēšanas un elektroenerģijas, ūdeņraža, SNG un SDG uzpildes punktu savstarpējās izmantojamības tehniskās specifikācijas, kā aprakstīts ierosinātajā direktīvā, būtu jānosaka Eiropas standartos, kas ir pilnībā saderīgi ar attiecīgajiem starptautiskajiem standartiem.

Lai gan ESO jau strādā ar pilnvaru piešķiršanu attiecībā uz biometāna ievadīšanu dabasgāzes tīklā un par augstāku FAME maisījumu iejaukšanu dīzeļdegvielā, kas paredzēta lielas celtségas/kravnesības transportlīdzekļiem, attiecībā uz biodegvielu būtu jāizstrādā arī standarti augstākam etanola piemaisījumam benzīnā.

Komisija atbalstīs standartizācijas darbu saistībā ar biometāna ievadīšanu dabasgāzes cauruļvados, biometāna izmantošanu kā transportlīdzekļu degvielu un biometāna satura mērīšanas metodēm dabasgāzes tīklā. Tā arī atbalstīs progresīvu koncepciju ātrāku ieviešanu tirgū, saskaņojot un pilnveidojot standartus fotoelementu tehnoloģijas jomā.

²⁸

COM(2013) 18.

2.2.11. *Infrastruktūras drošība*²⁹

Komisija vadīs ieinteresēto personu tīklu, kurā būs pārstāvēta pamatinfrastruktūras aizsardzība deviņās tematiskās jomās (aviācijas drošība, sprāgstvielas, struktūru izturība, ķīmiski, bioloģiski apdraudējumi ūdenī, radioloģiski un kodoldraudzi, zemestrīces, videonovērošana un biometriskie pierādījumi). Darbs pie testēšanas vadlīnijām, kopīgiem pārbažu protokoliem, testēšanas standartiem un ieteikumiem par sertifikāciju un politikas prasībām atbalstīs arī pašreizējās un nākotnes pilnvaras.

Komisija var arī apspriesties ar ieinteresētajām personām par direktīvu par ceļu infrastruktūras drošības pārvaldību³⁰, un rezultātā var tikt piešķirtas pilnvaras izstrādāt vienotu sertifikācijas sistēmu ceļu drošības rādītājiem. Otrajā posmā var noteikt prasības, lai nodrošinātu minimālo drošības līmeni visā Eiropas ceļu tīklā, neskarot minētās regulas prasības par būvizstrādājumiem³¹.

2.2.12. *Bezvadu sakari*

Ir būtiski izstrādāt un atjaunināt saskaņotus standartus saskaņā ar pašreizējām pilnvarām. Komisija var sagatavot jaunas pilnvaras attiecībā uz:

- (1) mobilo sakaru standartu (*UMTS, LTE, LTE Advanced...*) izstrādi un uzturēšanu Trešās paaudzes partnerības projekta (*3GPP*) ietvaros,
- (2) efektīvu radiofrekvenču spektra izmantošanu mobilo sakaru pakalpojumu līdzāspastāvēšanai un radioiekārtu un radiouztvērēju darbību blakusesošās frekvenču joslās.

2.2.13. *Kosmos iedzīvotāju vajadzībām*³²

2.2.13.1. Standarti kosmosa rūpniecības visos posmos

Kosmosa standartizācija pievēršas prioritātēm, kas izklāstītas ES kosmosa stratēģijā un Eiropas kosmosa rūpniecības politikā. Vajadzības ir definētas pilnvarās izstrādāt standartizāciju attiecībā uz kosmosa rūpniecību³³, aptverot laikposmu no 2011. līdz 2013. gadam, ko Komisija vajadzības gadījumā var arī pagarināt līdz 2014.-2015. gadam.

Saskaņā ar šīm pilnvarām ESO būtu jāstrādā ar vairākām tēmām, ieskaitot navigācijas un pozicionēšanas uztvērējus, navigācijas un pozicionēšanas integrāciju ar telekomunikācijām, informācijas apmaiņu, datu formātiem, mobilo sakaru, fiksēto sakaru un globālo satelītnavigācijas sistēmu integrāciju, planētas aizsardzību, informētību par situāciju kosmosā, divējāda lietojuma zemes segmenta saskarnēm un komercravas saskarnēm.

2.2.13.2. Standarti Eiropas GNSS programmām

Lai palīdzētu ieviest un īstenot Eiropas Satelītnavigācijas sistēmas (*EGNOS* un *Galileo*), ir nepieciešama standartizācija. Lai gan precīzu attīstības līmeni konkrētam gadam ir grūti prognozēt, standartizācijā ir jāietver masveida uztvērēji sauszemes lietojumiem, nākamās paaudzes satelītu precizitātes uzlabošanas sistēmas, civilās aviācijas lietotāju iekārtas ar *EUROCAE*, *Galileo* signāliem un pakalpojumiem *ICAO*

²⁹ COM(2010) 560.

³⁰ Direktīva 2008/96/EK.

³¹ Regula (ES) Nr. 305/2011.

³² Regula (EK) Nr. 683/2008.

³³ M/496.

kontekstā, *Galileo* ieviešana mobilo ierīču pozicionēšanai un ceļvedis par "EGNOS savietojams" zīmi.

2.2.14. Drošība

Standartizācijas darbības ir sāktas, kā izklāstīts dokumentā "Rūpniecības politika drošības nozarē. Inovatīvas un konkurētspējīgas drošības nozares rīcības plāns"³⁴. Pamatojoties uz rezultātiem, ko sniedz pašreizējās pilnvaras, Komisija plāno darbu šādās jomās:

- minimālie noteikšanas standarti un paraugu ņemšanas standarti ķīmiskām, bioloģiskām, radioaktīvām, kodolenerģijas vielām un sprāgstvielām (*CBRNE*), tostarp aviācijas drošības jomā,
- vienoti tehniskie un sadarbības standarti automatizētajās robežkontroles (*ABC*) sistēmās un attiecībā uz biometriskajiem identifikatoriem,
- komunikācijas standarti, vadība un kontrole, kā arī organizatoriskā sadarbība krīžu pārvaldības jomā/civilajā aizsardzībā, tostarp iedzīvotāju apziņošanā.

Turklāt gaidāms, ka citi pasākumi varētu panākt turpmāku standartizāciju, proti:

- "hibrīdu" standartus, ko piemēro gan civilās drošības, gan aizsardzības tehnoloģijām, piemēram, *CBRNE* un "uzrādīšanas un izvairīšanās" tehnoloģijas,
- privātuma aizsardzības/noklusējuma standartus, īstenojot privātuma pārvaldības problēmu novēršanu drošības tehnoloģiju un produktu izstrādes un ražošanas laikā.

2.2.15. Kodoldrošība un drošums

ES mērķis ir nodrošināt, lai kodolenerģijas izmantošana mierīgiem nolūkiem notiek, ievērojot augstākos standartus kodoldrošības, drošuma un neizplatīšanas ziņā. Ar starptautisko iniciatīvu par vienotu drošuma, drošības un aizsardzības ("3S") koncepciju kodoldrošības un kodoldrošuma grupa (*NSSG*) nāca klajā G8 augstākā līmeņa sanāksmē 2008. gadā, un ir sākusies konverģence attiecībā uz domu par starptautiski saistošiem drošības un drošuma standartiem.

Komisija atbalsta galvenās kodoldrošības un kodoldrošuma standartizācijas darbības, kas ietver:

- mašīnbūves materiālu datu (*ELSSI-EMD*) savstarpēju izmantojamību,
- programmu radioaktīvu vielu nelikumīgas tirdzniecības noteikšanai un starojuma uztveršanas iekārtu izpildes salīdzinājumu,
- datu formātu standartizāciju, atsaucēs materiālus par kodolgarantijām, kriminālistiku,
- radioloģisko/kodolenerģētikas informācijas apmaiņu Eiropā,
- kodolspēkstaciju mērinstrumentu un vadības sistēmas, kas svarīgas drošumam un drošībai.

Komisija arī dos ieguldījumu, izstrādājot standarta formātu mašīnbūves materiālu datiem un šo datu formātu izmantošanai, lai efektīvi uzglabātu un pārsūtītu informāciju par kodolmateriāliem.

³⁴

COM(2012) 417.

2.2.16. *Ķīmiskas vielas*

Standarti veicina saskaņotu pieeju attiecībā uz regulas par ķīmisko vielu reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*)³⁵ piemērošanu dalībvalstīs. Pašlaik ESO ir jāpievēršas analīzes metožu (turpmākai) izstrādei:

- svina konstatēšanai/koncentrācijas noteikšanai (izteikts kā metāls) patēriņa precēs dažādās matricās,
- attiecībā uz svina savienojumu migrāciju no patēriņa precēm, ņemot vērā dažādas matricas,
- astoņu policiklisko aromātisko ogļūdeņražu (BaP, BeP, Baa, CHR, BbFA, BjFA, BkFA, DBA_hA) konstatēšanai/koncentrācijas noteikšanai patēriņa precēs,
- hroma (VI) savienojumu koncentrācijas noteikšanai ādas izstrādājumos,
- iepriekš minēto vielu (astoņi policikliskie aromātiskie ogļūdeņraži un hroma VI savienojumi) migrācijai no patēriņa precēm saprātīgi paredzamos lietošanas apstākļos.

Standarta datu par ķīmiskām vielām apkopošana arī uzlabos visu ieinteresēto personu izpratni par tiem un samazinās izmaksas par novērtējumiem ķīmisko vielu nozarē.

2.2.17. *Horizontālo pakalpojumu standarti*³⁶

Lai atvieglotu pakalpojumu iekšējā tirgus izveidi, Komisija izsniedza pilnvaras³⁷ horizontālo pakalpojumu standartu plānošanai un izstrādei 2013. gadā.

2.2.18. *Īpašu pakalpojumu drošums*

Šī darba joma ir atkarīga no rezultātiem, kas tiks gūti no plašas apspriešanās ar ieinteresētajām personām, kura pašlaik tiek plānota 2013. gada otrajā pusē. Ja ieinteresēto personu viedokļi ļauj secināt, ka pakalpojumu drošības standartizācija, piemēram, viesnīcu ugunsdrošības jomā, gūs plašu atbalstu, šo iespēju nevajadzētu izslēgt.

2.2.19. *Veselības aprūpes pakalpojumi*³⁸

Pakalpojumu standartu būtiska funkcija ir vienotu kritēriju izveide attiecībā uz pamatpakalpojumiem. Tas attiecas uz veselības aprūpes pakalpojumu augošo sektoru, jo īpaši attiecībā uz hroniskām nelipīgām slimībām. Attiecībā uz standartizāciju varētu paredzēt konkrētas ESO pilnvaru jomas horizontālajiem aspektiem, piemēram, pacientu drošība un reģistrācija, konkrētām slimībām veltītas akreditācijas shēmas, piemēram, krūts vēža aprūpes pakalpojumi, slimības stadijai atbilstoši pakalpojumi, piemēram, rehabilitācijas pakalpojumi.

Komisija veiks priekšizpēti, lai noteiktu esošos starptautiskos un valsts standartus, un izvērtēs, ciklāl tos izmanto un tie atbilst veselības sistēmas vajadzībām. Tā noteiks arī apstākļus, kādos varētu izstrādāt veselības aprūpes pakalpojumu standartus, tostarp saistībā ar klīniskiem standartiem un attiecīgo ieinteresēto personu līdzdalību standartu izstrādē.

³⁵ Regula (EK) Nr. 1907/2006.

³⁶ Direktīva 2006/123/EK.

³⁷ M/517.

³⁸ Direktīva 2011/24/ES, Padomes Ieteikums 2009/C 151/01.

2.2.20. *Pieejamība*

Komisija gatavo Eiropas tiesību aktus par pieejamību un apsver, vai pieprasīt, lai standartizācijas darbs ietvertu atsevišķas preces un pakalpojumus, ja attiecīgajā jomā nav ES līmeņa pieejamības standartu. Komisija arī apsvērs, vai ir nepieciešams papildu darbs attiecīgajās jomās, uz kurām attiecas ANO Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām.

Turklāt Komisija nesen pieņēma priekšlikumu direktīvai par piekļuvi publiskā sektora iestāžu tīmekļa vietnēm. Komisija apsver, vai papildu standartizācijas darbs ir vajadzīgs abu tiesību aktu atbalstam, ņemot vērā notiekošo darbu saskaņā ar pilnvarām saistībā ar Eiropas pieejamības prasībām valsts iepirkumam IKT jomā³⁹ un apbūvētajā vidē⁴⁰ un pilnvarām, lai iekļautu "Design for All" attiecīgajās standartizācijas iniciatīvās⁴¹.

Turklāt, pamatojoties uz Komisijas paziņojumu „Eiropa, tūristu apmeklētākā vieta pasaulē”⁴² standartizācijas nodevumu izmantošana tiek apsvērta, lai noteiktu kopīgi saskaņotas specifikācijas tūrisma pakalpojumu universālajam dizainam un mācību prasību izpildei ar mērķi nodrošināt tūrisma pakalpojumu lielāku pieejamību.

2.3. **Inovācija**

Klasificējot jaunāko informāciju par konkrētu tehnoloģiju, standarti dod iespēju izplatīt zināšanas, dara iespējamu dažādu ražojumu, pakalpojumu un digitālā satura savietojamību un nodrošina inovācijas pamatu.

Augsto tehnoloģiju jomās standarti veicina izaugsmi, izmantojot starptautiski saskaņotu terminoloģiju, mērīšanas un raksturošanas metodes. Veselības un drošības novērtējumu protokoli var arī novērst šķēršļus jauninājumiem dažādās jomās, piemēram, nanotehnoloģijā, un nākotnē uz tām var attiecināt pilnvaras.

Zinātniskā darbība ir galvenais standartizācijas procesa virzītājspēks. Metodikas, procesi un materiāli, kas ir standartu pamatā, daļēji vai pilnībā ir balstīti uz pieejamo zinātnisko informāciju. Piemēram, Komisija var palīdzēt identificēt nākotnes tehnoloģiju attīstību, savukārt savlaicīga standartizācija var palīdzēt Eiropas rūpniecībai.

Saistībā ar ekoinovāciju Komisija varētu dot arī priekšroku sistēmai, kurā nākamais kritērijs resursu efektivitātes ziņā būtu iepriekš zināms, tādējādi ļaujot vadošajiem uzņēmumiem uzlabot to vispārējo konkurētspēju.

2.3.1. *Inovācijas partnerības*

Eiropas inovācijas partnerības (EIP) darbojas visā pētniecības un inovācijas ķēdē, apvienojot visus attiecīgos dalībniekus ES, valstu un reģionu līmenī, lai palīdzētu paredzēt nepieciešamos noteikumus un standartus un pasteidzinātu tos.

EIP aktīvām un veselīgām vecumdienām⁴³ tiecas nodrošināt sadarbību un novērst iespējamus tirgus piekļuves šķēršļus, izmantojot standartus un atsaucēs specifikācijas attiecībā uz jaunām iekārtām un pakalpojumiem integrētai aprūpei un neatkarīgai dzīvei. Standartiem vajadzētu būt svarīgiem arī saistībā ar citām EIP, piemēram,

---

³⁹ M/376.

⁴⁰ M/420.

⁴¹ M/473.

⁴² COM(2010) 352 galīgā redakcija.

⁴³ COM(2012) 083 galīgā redakcija.

lauksaimniecības ilgtspējas un ražīguma jomā⁴⁴, progresīvu pilsētu un pašvaldību⁴⁵, un ūdens jomā⁴⁶.

2.3.2. *Zinātnes standarti*

CEN/CENELEC darba grupa standartizācijas jautājumu risināšanai inovācijas un pētniecības jomā (*STAIR*) ir piemērs, kā ESO uztur regulārus sakarus ar zinātnieku aprindām, tomēr šādas saiknes ir jāpastiprina. Tāpēc Komisija izveidos forumu, lai uzlabotu saziņu starp zinātni un standartu jomu, ko kopīgi apvieno Eiropas pētniecības un tehnoloģiju organizāciju asociācija (*EARTO*), ESO un Komisija.

2.3.3. *Sistēmu sistēma*

Plānojot uz priekšu, arvien pieaugošā tehnoloģiju saplūšana, kas vajadzīga, lai risinātu sabiedrības problēmas, būtu jāatspoguļo ar sistēmas pieeju dažām standartizācijas darbībām. Citur norādītos gadījumos (progresīvās pilsētas, viedie tīkli, elektriskie transportlīdzekļi u.c.) ESO ir izveidojušas īpašas koordinācijas grupas, kuras apvieno un vada iesaistīto tehnisko struktūru darbības.

Paredzams, ka turpmākajos gados tiks izveidotas vairākas šādas grupas, it īpaši horizontālo pilnvaru atbalstam. Tas varētu nozīmēt īpašu sistēmu grupu izveidi, piemēram, robežu noteikšanas vērtēšanas grupas, grupas, kas darbojas visas sistēmas līmenī, vai resursu grupas, kas nodrošina specializētus rīkus un programmatūru.

2.4. **Eiropas digitalizācijas programma⁴⁷**

Standarti ir vajadzīgi, lai nodrošinātu savietojamību starp IKT produktiem, pakalpojumiem, lietojumu un digitālo saturu, kas ir būtiska, lai izveidotu efektīvu digitālo sabiedrību. Ņemot vērā IKT tirgus globālo mērogu, sadarbība starp ESO un attiecīgajiem forumiem un konsorciem ir vajadzīga, lai tiktu galā ar augošo pieprasījumu pēc standartiem sadarbības atbalstam šajā ātri mainīgajā jomā.

IKT standartizācijas mainīgajā plānā⁴⁸ ir sīkāk noteiktas jomas, kurās standarti varētu palīdzēt īstenot ar IKT politiku saistītus mērķus, tostarp izmantojot IKT sadarbības papildu testēšanu un izpratnes veicināšanas darbības, lai nodrošinātu standartu efektīvu ieviešanu.

2.4.1. *e-Veselība*

Savstarpējai savietojamībai, jo īpaši pārrobežu, ir izšķiroša nozīme, lai IKT izmantošana veselības aprūpes nozarē būtu plaši izplatīta, kā noteikts direktīvā par pacientu tiesībām pārrobežu veselības aprūpē⁴⁹. Vienlaikus ir jārisina datu aizsardzības jautājumi, lai varētu pilnībā izmantot jaunus ražojumus un pakalpojumus. Mērķis ir labāk izmantot pieejamos standartus un vajadzības gadījumā izstrādāt jaunus.

Pētījumi liecina, ka Eiropas un starptautiskie standarti bieži vien nav pietiekami precīzi, lai nodrošinātu IKT risinājumu sadarbību e-veselības jomā⁵⁰. Ar e-veselības tīkla padomu tiks izstrādātas detalizētākas specifikācijas, piemēram, publiskā iepirkuma jomā, lai veicinātu e-veselības sistēmas sadarbību. Komisija

⁴⁴ COM(2012) 79 galīgā redakcija.

⁴⁵ COM(2012) 4701 galīgā redakcija.

⁴⁶ COM(2012) 216 galīgā redakcija.

⁴⁷ COM(2010) 245.

⁴⁸ http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/ict/files/ict-policies/2010-2013_ict_standardisation_work_programme_2nd_update_en.pdf.

⁴⁹ Direktīva 2011/24/ES.

⁵⁰ <http://www.ehealth-strategies.eu/>.

ierosina palielināt sadarbību, turpinot izstrādāt un apstiprināt specifikācijas un sastāvdaļas, kā arī vajadzības gadījumā izmantojot standartizācijas pilnvaras.

2.4.2. *Radiofrekvenču identifikācija (RFID)*

RFID jomā izmantoto IKT pilnvaru⁵¹ kontekstā tiek risināti datu aizsardzības, privātuma un informācijas drošības jautājumi. Pirmā posma mērķis bija sagatavot visaptverošu pamatu turpmākiem *RFID* standartiem, un darba otrajā posmā, kas pašlaik ris, līdz 2014. gada sākumam tiks sagatavots Eiropas standartu, tehnisko specifikāciju un ziņojumu kopums.

2.4.3. *E-prasmes un e-mācības*

Kā norādīts Komisijas paziņojumā "E-prasmes 21. gadsimtā"⁵², Eiropas mēroga kompetenču satvari, rīki un lietderīgi un sadarbībspējīgi e-mācību risinājumi veicina IKT prasmju veidošanu un sekmē mūžizglītību. Jaunas standartizācijas darbības ir paredzētas šādās jomās:

- e-kompetences sistēmas IKT lietotājiem, IKT praktiķiem un e-vadītājiem,
- ieteikumi un pamatnostādnes par jaunu mācību programmu izstrādi IKT praktiķiem un e-vadītājiem,
- Eiropas e-mācību kvalitātes standartu izstrāde, lai nodrošinātu saskaņotību, izmantošana un īstenošanu,
- e-mācību kursi, satura krātuves un apmaiņas mehānismi,
- interaktīvo e-grāmatu un citu digitālo izglītības materiālu sadarbības standarti.

2.4.4. *E-iepirkums/e-katalogi*

Komisijas mērķis ir vienkāršot e-iepirkumu, sekmējot sadarbībspējīga Eiropas regulējuma veidošanos, ja iespējams, pamatojoties uz Eiropas standartiem. Jau ritošo standartizācijas darbu var nākties pastiprināt vai pabeigt. Standartiem e-iepirkums būtu jāpadara efektīvāks, ņemot vērā ES projektu rezultātus, piemēram, tiešsaistes Eiropas publiskā e-iepirkuma (*PEPPOL*) projektu, un *CEN* veikto darbu.

Kopējas e-kataloga definīcijas trūkums Eiropas Savienībā un vairākas klasifikācijas shēmas ražojumiem un pakalpojumiem ir viens no šķēršļiem, ar ko saskaras uzņēmumi, jo īpaši MVU, mēģinot veikt e-iepirkumu darījumus. Lai nodrošinātu konsekventus un visaptverošus risinājumus, *CEN* būtu turpmāk jāpievēršas gan pirms, gan pēc līguma piešķiršanas posmu elementiem, tostarp to e-rēķinu sagatavošanas saskarnēm un maksājumu risinājumiem.

2.4.5. *Elektroniskie rēķini (e-rēķini)*

Komisijas mērķis ir vienkāršot tiešsaistes darījumus, nodrošinot vienotās euro maksājumu telpas (*SEPA*) pabeigšanu un veicinot jaunas savstarpēji izmantojamas Eiropas e-rēķinu sagatavošanas sistēmas izstrādi. Eiropas daudzpusējais ieinteresēto personu forums par e-rēķiniem sniedz konsultācijas par konkrētām standartizācijas vajadzībām.

Komisija un *CEN* novērtēs paustos viedokļus, lai nodrošinātu, ka ir pieejami atbilstoši Eiropas standarti. E-rēķinu sagatavošanas standartu jomai ir jānodrošina

---

⁵¹ M/436.
⁵² COM(2007) 496.

saikne ar attiecīgajiem e-ierpirkuma standartiem un *SEPA*. Turklāt Eiropas un starptautiskajām standartizācijas iestādēm vajadzētu turpināt straujo papildu e-uzņēmējdarbības ziņojumu izstrādi, lai uzlabotu spēju efektīvi apmainīties ar ražojumiem un pakalpojumiem.

Komisija var izdot pilnvaras attiecībā uz semantiskās sadarbības modeļa definīciju un Eiropas e-rēķina datu modeli.

2.4.6. *E-komercijas strīdu izšķiršana tiešsaistē (ODR)*

Ar regulu par patērētāju *ODR*⁵³ ir izveidota Eiropas *ODR* platforma. Lai nodrošinātu sadarbību starp *ODR* platformu un *ODR* sistēmām, kas darbojas valsts līmenī, ir jāizpēta un jādefinē starptautiskās un Eiropas standartizācijas nozīme. Konkrēti Komisijas mērķis ir rosināt sadarbībspējīgu *ODR* pamata izveidi datu apmaiņai, pamatojoties uz Apvienoto Nāciju Organizācijas tirdzniecības veicināšanas un elektroniskās uzņēmējdarbības centra (ANO/*CEFACT*) starptautiskajiem standartiem un praksi.

2.4.7. *Lietiskais internets (IoT)*

IoT attiecas uz neredzamo saikni starp miljardiem priekšmetu un internetu, kuri iegūst vai nosūta informāciju uz attālām sistēmām, bieži vien bez tiešas cilvēka iejaukšanās. Tas attiecas ne tikai uz konkrētām komunikācijas tehnoloģijām un aptver vairākus tehniskos risinājumus (*RFID*, *TCP/IP*, sensorus, piekļuves mehānismus, saskarnes, utt.), kas saistīti ar objekta identifikāciju un datu ieguvu, glabāšanu, apstrādi un pārvešanu fiziskā vidē un starp fizisko un virtuālo kontekstu.

IoT standartizācijas pilnvaras pirmajā posmā (1 līdz 2 gadi) izskatīs, vai standarti var nodrošināt, ka (juridiskās) datu aizsardzības un drošības prasības ir izpildītas, un otrajā posmā šos standartus izstrādās.

2.4.8. *Elektroniskā identifikācija un uzticamības pakalpojumi, tostarp elektroniskie paraksti*

Saistībā ar direktīvu par elektroniskajiem parakstiem⁵⁴ Komisija 2010. gada sākumā izsniedza pilnvaras⁵⁵, lai racionalizētu standartus, kas saistīti ar e-parakstiem un saistītiem uzticamības pakalpojumiem saskaņotā atjauninātā sistēmā. Racionalizētajā sistēmā ir seši elementi: e-paraksta izveide un apstiprināšana; ierīces, kas saistītas ar to radīšanu; kriptogrāfijas kompleksi; uzticamības pakalpojumi, kas sniedz atbalstu, piemēram, sertifikātu izdošanu; pievienotās vērtības pakalpojumi, piemēram, pasta vai datu saglabāšana un uzticamības pakalpojumu statusu sarakstu nodrošināšana. Lielākā daļa rezultātu ir gaidāmi, sākot no 2014. gada.

2012. gada jūnijā Komisija ierosināja regulu par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū⁵⁶, lai aizstātu e-parakstu direktīvu un paplašināt tās darbības jomu ar mērķi iekļaut elektronisko identifikāciju, parakstus, zīmogus, laika zīmogus, piegādi, dokumentus vai tīmekļa vietņu autentifikācijas sertifikātus. Būs vajadzīgas turpmākas standartizācijas pilnvaras, lai atbalstītu tās īstenošanu.

⁵³ Pievienot atsauci pēc pieņemšanas 2013. gada pavasarī.

⁵⁴ Direktīva 1999/93/EK.

⁵⁵ M/460r.

⁵⁶ COM(2012) 238.

2.4.9. *Karšu, interneta un mobilie maksājumi*

Standartu un sadarbības trūkums starp dažādiem dalībniekiem un risinājumiem, kas iesaistīti karšu, interneta un mobilo maksājumu jomā, ir tirgus sadrumstalotības iemesls un kavē inovatīvu Eiropas mēroga maksāšanas metožu plašu pieņemšanu.

Komisija sadarbībā ar Eiropas Centrālo banku plāno veicināt notiekošo standartizācijas darbību konvergenci karšu maksājumu jomā un sekmēt Eiropas mēroga standartu izveidi attiecībā uz m-maksājumiem un interneta maksājumiem. Kā pirmo soli Komisija aicinās ESO un citas saistītas iestādes, piemēram, *SEPA* padomi, izzināt uzņēmumu un lietotāju vajadzības un novērtēt spēkā esošās standartizācijas nepilnības.

2.4.10. *Intelektiskās transporta sistēmas (ITS)⁵⁷*

Kopīgi Eiropas standarti un tehniskās specifikācijas ir ļoti svarīgas, lai nodrošinātu *ITS* pakalpojumu un lietojumprogrammu sadarbību, paātrinātu to ieviešanu un pastiprinātu to ietekmi. Jaunas standartizācijas darbības ietvers:

- intelektiskā transporta sadarbības sistēmas,
- multimodālo braucienu plānošanas sistēmu,
- atvērtas transportlīdzeklī integrētas platformas arhitektūru,
- digitālās kartes,
- sabiedriskā transporta savstarpēju izmantojamību un pilsētas *ITS* vidi,
- vadlīnijas un tehniskas specifikācijas, lai nodrošinātu drošu cilvēka-mašīnas mijiedarbību transportlīdzeklī,
- elektronisku maksas iekasēšanu,
- starptautisku sadarbību, kuras mērķis ir pasaules mēroga standartu saskaņošana (nolīgumi ar ASV un Japānu par *IST* lietojumu autotransporta jomā).

2.5. **Klimata pārmaiņas un resursu ziņā efektīva Eiropa⁵⁸**

2.5.1. *Pielāgošanās klimata pārmaiņām*

Gatavojot nākamo ES stratēģiju, lai pielāgotos klimata pārmaiņām, standarti ir noteikti kā potenciāli svarīgi, lai nodrošinātu infrastruktūras izturību dažās nozarēs: transporta infrastruktūrā, enerģijas infrastruktūrā un būvēs/ēkās. Varētu būt svarīgi noteikt, kuri standarti ir jāveicina un/vai jāgroza, lai labāk ievērotu pašreizējo un nākotnes klimata pārmaiņu ietekmi uz lēmumiem par ieguldījumiem infrastruktūrā.

Viens veids, kā atbalstīt ES klimata politiku un palīdzēt sasniegt mērķus, kas noteikti saistībā ar ANO Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām, ir izstrādāt Eiropas standartus attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju novērtēšanu energoietilpīgās rūpniecības nozarēs.

Saskaņā ar pašreizējām pilnvarām ES tehnisko standartu izstrādei attiecībā uz tērauda, cementa, alumīnija, kaļķu un ferosakausējumu *SEG* emisijām⁵⁹ ziņojumi tiks publicēti 2013. gadā kopā ar pārbaudes testu rezultātiem. Komisijai būtu jānodrošina,

⁵⁷ Direktīva 2010/40/ES, COM (2008) 886.

⁵⁸ COM(2011) 21.

⁵⁹ M/478.

ka ar šiem testiem tiek garantēta ierosināto standartizētas mērīšanas metožu precizitāte un atkārtojamība.

2.5.2. *Regula par vielām, kas noārda ozona slāni*

Regula par vielām, kas noārda ozona slāni⁶⁰, ierobežo daudzu bīstamu vielu, tostarp tetrahloroglekļa un trihlortrifluoretānu, izmantošanu, un daži esošie standarti būs jāpārbauda attiecībā uz ierosināto izmantošanas aizliegumu ievērošanu.

2.5.3. *Gaisa kvalitāte*

Direktīvā par apkārtējā gaisa kvalitāti un tīrāku gaisu Eiropai⁶¹ noteiktas prasības ozona prekursoru uzraudzībai. Komisija plāno nosūtīt jaunu pilnvarojumu ESO, lai izstrādātu saskaņotus mērīšanas standartus.

2.5.4. *Atkritumi*

Tiek gaidīts, ka ESO saskaņā ar direktīvu par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem⁶² (EEIA) izstrādās vienu vai vairākus Eiropas standartus, kas atspoguļo pašreizējo situāciju atkritumu apstrādes iekārtās (tostarp reģenerācijas, pārstrādes un sagatavošanas atkārtotai izmantošanai jomā).

Lai atbalstītu direktīvu par atkritumiem⁶³, Komisija sagatavos jaunas pilnvaras, lai izstrādātu metodes toksiskas gāzes ražošanas noteikšanai un elementu un vielu atkritumiem, kas skar veselības apdraudējumu un bīstamību videi.

2.5.5. *Ilgtspējīga pārtika*

Kā daļu plānā par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā Komisija 2013. gadā pieņems paziņojumu par ilgtspējīgu pārtiku, kas var radīt standartizācijas darbību pieprasījumus.

3. **EIROPAS STANDARTIZĀCIJAS STARPTAUTISKĀ DIMENSIJA**

Vispārīgais mērķis ir stiprināt tvērumu pasaulē un Eiropas rūpniecības nozares konkurētspēju, samazinot tirdzniecības tehniskos šķēršļus. Kopīgu vai tehniski saskaņotu standartu izmantošana sekmē preču un pakalpojumu apriti, palielinot sadarbību pasaules līmenī. Mērķi īsteno:

- tiecoties panākt plašāko iespējamo saskaņotību starptautiskajiem un Eiropas standartiem (starptautiskās standartizācijas prioritāte ar spēcīgu Eiropas vadošo lomu daudzās nozarēs) un paplašinot/atvieglot izmantošanu vai tehnisko saskaņošanu ar Eiropas un/vai starptautiskajiem standartiem ārpus ES,
- palielinot informētību un veicinot Eiropas standartizācijas priekšrocības kā saskaņotai reģionālai sistēmai, kas iekļaujas starptautiskajā standartizācijā un pilnībā atbalsta to un daudzpusējo regulējumu,
- sekmējot divpusējus regulējuma/politikas dialogus starp ES un trešām valstīm, kā arī attiecīgajām nodaļām brīvās tirdzniecības nolīgumos, sarunās. Pašreizējās prioritātes ir vērstas uz ASV (darbs ar vienošanos par atšķirību

⁶⁰ Regula (EK) Nr. 1005/2009.

⁶¹ Direktīva 2008/50/EK.

⁶² Direktīva 2012/19/ES.

⁶³ Direktīva 2008/98/EK.

novēšanu starp ASV un ES standartu sistēmām⁶⁴ un gaidāmās Transatlantiskās tirdzniecības un ieguldījumu partnerības sarunas), Ķīnu (regulējuma un rūpniecības politikas dialogs, stratēģiskās partnerības), Krieviju (modernizācijas partnerība), Indiju, Japānu, Koreju, *ASEAN* valstīm un Latīņameriku,

- paplašinot vienoto tirgu, jo īpaši Eiropas Savienības paplašināšanās procesā, Eiropas kaimiņattiecību politikā un sarunās par nolīgumiem par atbilstības novērtēšanu un rūpniecības ražojumu atzīšanu ar trešām valstīm, kuras pieņem Eiropas tiesību aktus par ražojumu drošumu, kuru pamatā ir Eiropas standarti.
- Stratēģiskās darbības prioritārajās valstīs:
  - norīkotie Eiropas standartizācijas eksperti, kas pašlaik ir Ķīnā un Indijā (un, iespējams, nākotnē Brazīlijā) un nodrošina Eiropas standartizācijas vietēju klātbūtni un informācijas apmaiņu par piekļuvi svarīgākajiem tirgiem;
  - tīmekļa standartizācijas informācijas platformas (ar Ķīnu⁶⁵, kur uzsvars tiek likts uz pārklājuma paplašināšanu, pārsniedzot pašreizējās nozares, un, iespējams, nākotnē ar ASV), apzinot attiecīgo standartizācijas ainavu, tostarp tirgus piekļuves aspektus, kas ir tieši saistīti ar standartizāciju;
  - atbalstīt Āfrikas spēju stiprināšanu standartu jomā saskaņā ar ES un Āfrikas kopīgo rīcības plānu, jo īpaši izmantojot tehnisko un politisko dialogu ar attiecīgajām Āfrikas standartizācijas un reģionālajām organizācijām.

4. SECINĀJUMS

Pirmā Savienības gada darba programma Eiropas standartizācijai, kas pieņemta saskaņā ar standartizācijas regulu, ir galvenais elements Komisijas centienos paātrināt standartizācijas procesu. Tā ļauj efektīvāk prognozēt un plānot standartizācijas darbības, un šos centienus vēl vairāk pastiprina īsāki termiņi ierosināto pilnvaru pieņemšanai. Programmas pieņemšanas laiks ļauj pielāgoties ESO sagatavošanas darbam, un Komisija aicina ESO ņemt šo darba programmu vērā, izstrādājot savas gada darba programmas vēlāk šā gada gaitā.

Programma ir izveidota, apspriežoties ar visām ieinteresētajām personām, un tā nodrošina platformu, lai apkopotu dažādus viedokļus par nākotnes prioritātēm standartizācijas darbībās. Informācija par standartizācijas darbībām, kas sāktas, pamatojoties uz šo darba programmu, būs jāiekļauj nākamajā Savienības darba programmā Eiropas standartizācijai, lai nodrošinātu atgriezenisko saiti ar visām ieinteresētajām personām.

⁶⁴ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2011/december/tradoc_148393.pdf

⁶⁵ http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=6271&lang=en